

[Poul Hansen (Kalundborg).]

grundlag, og at den i princippet kan tiltræde det. I svaret udtales beredvillighed til at forhandle om det amerikanske forslag, idet regeringen overfor gennemførelsen af den endelige ordning naturligt og nødvendigt tager forbehold med hensyn til de gældende danske forfatningsretlige regler, herunder nødvendigheden af rigsdagens medvirken. Jeg vil gerne ved denne lejlighed bekræfte den socialdemokratiske rigsdagsgruppes enstemmige tilslutning til regeringens svar.

For os er oprettelsen af en fælles forsvarsstyrke som den foreslåede en naturlig konsekvens af Atlantpagtsamarbejdets formål, selvom den ikke direkte kan udledes af Atlantpagts ordlyd. Samarbejdets hovedformål er at bevare freden derved, at et stærkt, solidarisk forsvarsberedskab gør det til et yderst risikabelt foretagende for nogen magt at sætte et angreb i gang overfor en eller flere af Atlantpagtlandene. Skulle dette formål mod al forventning glippe og et angreb alligevel blive forsøgt, er det målet ved forenede kræfter at slå angrebet tilbage. Men når samarbejdet har disse formål, må man naturligvis også ønske, at det fælles forsvar organiseres så effektivt som muligt med det formål — her citerer jeg det danske svar — „at hindre en fjendtlig besættelse af nogen europæisk Atlantmagt“. Danmarks beliggenhed er så udsat, at næppe noget andet land kan have større interesse end vi i tilvejebringelsen af et europæisk forsvar. Jo større udsigten er til at holde Atlantpagtlandenes samlede europæiske områder, des større er også sikkerheden for os. Derfor kunne der fornuftigvis kun være tale om eet svar fra dansk side, nemlig tilslutning til forslaget princip, og jeg synes, vi har grund til i tilslutning dertil at give udtryk for vor tilfredshed med, at Amerika til sit forslag knyttede et tilbud om at gå ind i en større øjeblikkelig forpligtelse i Europa.

Hermed være ikke sagt, at der ikke til tankens virkeliggørelse knytter sig forskellige problemer, overfor hvilke der kan være god grund til fra dansk side under de kommende forhandlinger at gøre vore særlige synspunkter gældende. Et sådant problem er deltagelsen af tyske mandskabsstyrker i det fælles forsvar. Efter de bitre oplevelser, vi kan se tilbage på alene i perioden 1940—45, er det forståeligt, at vi føler ubehag ved tanken om, at tyskere igen skal trække i soldateruniform. Men vor fornuft siger os, at kun med tysk deltagelse kan forsvaret få den fornødne

styrke. Det er da vigtigt, at denne deltagelse organiseres således, at Tyskland ikke påny kan optræde som angriber. Jeg har forstået, at man vil opnå dette bl. a. ved ikke at tillade genoprettelse af en tysk generalstab. Det forekommer mig også væsentligt, at man i de tyske styrker, som til sin tid skal formeres, ikke lader tidligere nazistiske officerer få mulighed for at spille nogen rolle, og at den tyske inddragen i forsvaret kommer til at foregå side om side med en demokratisk udvikling i Tyskland selv og samtidig med, at landet venskabeligt og tillidsfuldt inddrages mere og mere i det øvrige europæiske samarbejde.

Et andet problem, som også berøres i det danske svar, er Danmarks bidrag til den fælles forsvarsstyrke. På den ene side kan vi væsentligt give tanken tilslutning uden samtidig at være villige til at yde vort bidrag til dens gennemførelse. På den anden side er stillingen jo den, at vore egne forsvarskræfter er utilstrækkelige til i en given situation at hindre en besættelse af dansk område. Jeg går ud fra, at der ved de forhandlinger, som skal føres mellem Atlantpagtlandenes forsvarsministre, kan opnås en for os tilfredsstillende løsning på dette problem.

Det har været stærkt diskuteret, hvorvidt rigsdagen burde være indkaldt og formelt som rigsdag have godkendt regeringens svar. Der har i denne forbindelse været brugt meget stærke ord om tilside-sættelse både af rigsdagen, af forfatningen og af folkestyret. Efter min mening er denne diskussion gået over gevind. Det svar, den høje regering afgav, var ikke af en sådan karakter, at det efter grundloven skulle have rigsdagens formelle godkendelse. Det var et principielt svar, som forudsætter forhandlinger om de konkrete foranstaltninger, som følger efter, og i den udstrækning, der til disse foranstaltninger kræves tilslutning fra rigsdagen, vil den naturligvis på fuldt korrekt måde blive anmodet herom. Og den reelle tilslutning til svaret fra et meget stort rigsdagsflertals side foreligger jo som bekendt. Der er i denne henseende ingen væsensforskel på behandlingen i Danmark og i Norge, der er blevet fremholdt som et efterfølgelsesværdigt eksempel. Det norske storting vedtog ikke Norges svar, men i et kort møde meddelte stortingspræsidenten, at partigrupperne havde givet tilslutning. Også her i landet var det partigrupperne, som tog stilling.

Det undrer mig ikke, at man fra radikal og kommunistisk side har følt sig for-